

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра історії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
ЧНУ ім. П. Могили
Котляр Ю.В. _____

“__” ____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА-2 (МУЗЕЙНА)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 032 Історія та археологія

Розробник

Завідувач кафедри історії

Гарант освітньої програми

Декан факультету політичних наук

Начальник НМВ

Гаргаун Я.І.

Міронова І.С.

Шевченко Н.В.

Хмель А.О.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

ВСТУП

Навчальна практика–2 (Музейна) проводиться на II курсі, спеціальність 032 – «Історія та археологія» в IV семестрі на базі Миколаївського обласного краєзнавчого музею.

Юридична адреса: 54003 місто Миколаїв, вул. Набережна, 29.

Обов'язки студента-практиканта:

- Розпочати і завершити практику у визначений термін.
- Якісно виконувати усю роботу, передбачену програмою практики.
- Невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для не атестації студента-практиканта.
- Виконувати розпорядження керівників практики.
- Дотримуватися норм поведінки.
- Вчасно оформити документацію.
- Захистити звіт по практиці на підсумковій конференції.

Обов'язки керівника практики від університету :

- Ознайомити студентів з метою та завданнями практики.
- Ознайомити студентів з правилами ведення документації.
- Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.
- Проводити індивідуальні та групові консультації.
- Контролювати хід практики.
- Оцінити роботу студентів на практиці.
- Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.
- Подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Консультавання практикантів проводять викладачі-консультанти кафедри історії. Керівник музейної практики від Чорноморського національного університету імені Петра Могили – к.і.н., старший викладач кафедри історії Гаргаун Яна Ігорівна.

Базою музейної практики є Миколаївський обласний краєзнавчий музей.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика–2 (Музейна) проводиться з метою узагальнення та вдосконалення знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і готовності майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності.

Основна мета музейної практики передбачає оволодіння студентами сучасними методами і формами організації праці у музеї, здобуття студентами знань про музей як заклад, що сприяє розвитку суспільства; як середовище, де людина знаходиться у специфічних відносинах з культурними цінностями. Перевірити і закріпити теоретичні знання з курсу «Музеезнавства». Формування вмінь і надбання практичних навичок самостійного виконання професійних завдань.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

- ознайомитись з музеєм, історією його створення, структурою, цілями і завданнями служб та відділів, змістом та планами роботи;
- вивчити експозиції музею та ознайомитися з фондами;
- ознайомитись з принципами збирання музейних матеріалів, їх обробкою, обліком, системою зберігання, документацією, інструктивними матеріалами;
- вивчити екскурсійну та інші форми роботи музею з населенням;
- ознайомитись з каталогами та виданнями музею;
- вивчити систему обробки та інвентаризації колекцій та окремих музейних матеріалів;
- взяти безпосередню участь у збиранні та первинній обробці музейних матеріалів;
- по можливості, взяти участь у розробці та оформленні нової експозиції, підготовці тексту екскурсій по одному з розділів експозиції та його опробуванні.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Настановне заняття (проводиться в перші дні практики).

Ознайомлення студентів з метою, змістом, конкретними завданнями та організаційними питаннями проведення практики, вимогами до звітності за результатами практики, правилами техніки безпеки.

Ознайомче заняття.

Ознайомлення з музеєм, де проводиться практика, історією його створення, структурою, цілями і завданнями відділів та служб, змістом та планами роботи.

Вивчення експозиції музею та ознайомлення з фондами. Ознайомлення з принципами збирання музейних матеріалів, їх обробкою, обліком, системою зберігання, документацією, інструктивними матеріалами.

Ознайомлення з експозиційними планами, темами та їх розкриттям.

Вивчення екскурсійної та інших форм роботи музею з населенням.

Ознайомлення з виданнями та каталогами фондів музею.

Робота в фондах. Вивчення, обробка та інвентаризація колекцій та окремих музейних матеріалів під керівництвом співробітників музею. Практична робота по виконанню завдання завідуючого фондами чи наукового співробітника. Ознайомлення з реставраційною роботою.

Формування у студентів практичних навичок збирання та первинної обробки музейних матеріалів. Визначення цінності музейного експонату; первинна обробка та збереження.

Робота в експозиції. Детальне ознайомлення з експозицією (розділи, теми, засоби показу), аналіз експозиції музею за розділами. Робота під керівництвом екскурсовода. Складання самостійного тексту екскурсії по одному з розділів експозиції, його обговорення та апробування.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Досягнення поставленої мети і завдань практики передбачає оволодіння студентами відповідними методиками, практичне ознайомлення з формами їх застосування, становлячи зміст діяльності студента-практиканта як дослідника та музейного працівника.

Протягом двох тижнів практики студенти повинні оволодіти низкою навичок і вмінь потрібних для роботи в музейних установах. Ознайомитись із сутністю і змістом діяльності музею, навчитись класифікувати музейні предмети та виокремлювати їх типи, навчитись визначати інформативність культурної спадщини. Ознайомитись з основами фондової роботи. Набути вміння і навички оформляти картки наукового опису музейного предмету, вміти визначати види та жанри образотворчого мистецтва. Набути вміння і навички роботи в експозиції. Навчитись визначати характер експозиції й зміст наукової концепції, ознайомитись з принципами побудови конкретних

експозицій, методами та структурою їх побудови. Ознайомитись з екскурсійною роботою музейного працівника, вміти визначати тип, мету та методи екскурсії, набути навички з вибору основних компонентів бази екскурсії. Навчитись з'ясовувати зміст пам'ятника історії на конкретних прикладах (під час знайомства з архітектурними пам'ятками Миколаєва).

Практика розподіляється на наступні умовні етапи:

<i>Захід</i>	<i>Кількість днів</i>
1. Загальне ознайомлення з музейною установою (у вигляді ознайомчих лекцій та екскурсій). Проведення інструктажу	1
2. Вивчення історії музейної установи, її розвитку, досягнень та актуального стану	1
3. Вивчення системи комплектування й формування музейних фондів	2
4. Набуття практичних навичок з обліку архівних документів або музейних експонатів	2
5. Набуття практичних навичок з наукового опрацювання музейних експонатів	2
6. Виконання колективних завдань	3
7. Виконання індивідуальних завдань	3
8. Підсумкова звітна конференція	1
<i>Усього</i>	15

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання під час практики покликані виробити у студентів навички й уміння для самостійного розв'язання виробничих, наукових та організаційних цілей. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань дозволить активізувати діяльність студентів, розширити їх світогляд, підвищити ініціативність і цілеспрямованість під час проходження практики.

Індивідуальні завдання повинні враховувати специфіку конкретної бази практики та музейних фондів в їх складі, з якими студенти безпосередньо працюють під час проходження практики. Більш конкретно характер і змістове наповнення індивідуальних завдань для кожного зі студентів керівник практики від факультету визначає перед початком практики, у погодженні з керівником від бази практики.

Для студентів, котрі проходять практику *в музейній установі*, можуть бути запропоновані наступні типові індивідуальні завдання:

1. Підготувати загальну довідку про музей, в якій слід подати відомості про його профіль, коротку історію музею, структуру музейних експозицій, штатний розклад і персонал музейних працівників.

2. Підготувати довідку про роботу музею з комплектування фондів, його склад, зберігання та систематичний облік.

3. Підготувати довідку про просвітницьку та популяризаторську діяльність музею, тематику, кількість і якість екскурсій, лекцій, вистав, формах реклами.

4. Підготувати довідку про конкретну експозицію музею, її тематику, кількість і характер експонатів, їх походження.

При визначенні конкретних завдань враховуються індивідуальні наукові зацікавлення студентів. Це дозволить останнім у подальшому використати матеріали, знання й навички, отримані під час виконання завдань, використати їх при написанні курсових, бакалаврських і магістерських робіт, для підготовки доповіді на студентську конференцію

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

5.1. Навчальні посібники

1. Шевченко В.В. Музеєзнавство-навчальний посібник. К.: Університет «Україна», 2007.-288с

2. Юрєнева Т.Ю. Музееведение: учебник для вузов. М.:Академический проект, 2003.-560с.

3. Про стан та перспективи розвитку музейної та бібліотечної справ в населених пунктах України. М.: Луцьк. К.: [б.и.] 2004

4. Рутинський М.Й. Музеєзнавство: навчальний посібник, - К: Знання, 2008.-428с

5. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство (На матеріалах музеїв Української РСР).-К.,1980.

6. Довжук І.В. Основи музеєзнавства-навчальний посібник-Луганськ:СНУ ім.. В.Даля, 2008.-163с.

7. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство, музеєзнавство. К.: Альтерпрес,2007.

8. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 428 с.

9. Любіцева О.О., Шпарага Т.І. Музеєзнавство. Музеї України та світу. К.: Альтерпрес. 432с.

10. Основи історичного музеєзнавства. Навчально-методичний комплекс нормативного курсу. Укладач проф. О.В. Потильчак. - К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. - 57 с.

5.2. Наукові статті у періодичних виданнях

1. Державний музей іграшки. Освіта. -2006.-№11. С.8-9

2. Кіровоградський обласний худ.музей. Музеї України. 2005. №5. С.16-19ст

3. Народна творчість та етнографія. –Журнал 2007р. №1

4. Свенх Ян. Школи й напрями в етнології та музеєзнавство в Польщі. Народна творчість. 2007. №1.

5.3. Додаткова література

1. Київський державний музей укр. мистецтва. Каталог художніх творів.(Експозиція) К.,1958. -100с.
2. Миколаївський художній музей ім.. В.В. Верещагіна:Буклет.- К.:Мистецтво,1974.(Скарби музеєв України)
3. Сокровища одеських музеїв. Одесса, Маяк. 1970. – 87с.
4. Софіївський музей у Києві. – К.: Держ. Видавництво образотворчого мистецтва. УРСР. 1958
5. Степанова О.Є. В музеях світу. –К.: Артанія Нова, 2004.-72с.
6. Державний музей українського декоративного мистецтва УРСР. Альбом.-К.:Мистецтво 1983.-407с.
7. Рафаель:Альбом,П.О.Білецький.-К.:Мистецтво,1990,-111с.
- 8.

6. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

У ході навчальної (музейної) практики студент повинен отримати загальне уявлення про особливості наукового дослідження і придбати конкретні професійні навички за базою проходження практики, використовуючи спеціальні знання, отримані в процесі теоретичного навчання.

Після настановної конференції студенти знайомляться з планом та графіком проходження практики. Упродовж наступних 1 – 2 днів студенти складають календарний план роботи та графік відвідування місць проходження практики. Упродовж всієї практики студенти ведуть щоденник, у якому занотовують кожен день відповідно до графіку. Його має право оглянути лише керівник практики від кафедри.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Загальна оцінка за практику складається з поточних оцінок за різні види роботи: вміння вести документацію, класифікувати музейні предмети та виокремлювати їх типи, визначати цінність предмету як історичного джерела і т. п. Поточний контроль за проходженням практики здійснюється у наступний спосіб:

- на базі практики у журналі обліку щоденно фіксується наявність студентів та виконання ними колективних й індивідуальних завдань;
- студентом записує до свого щоденника види і назви виконаних на кожному занятті практичних робіт, подає коротку характеристику їх змісту;
- керівник від бази практики регулярно оцінює виконання студентом конкретних завдань.

Методи контролю: усна перевірка знань, аналіз систематичної роботи студента та його активності під час практики, перевірка різних форм письмових завдань (складових тематико-експозиційного плану, аналіз різних типів музейних предметів за вибором студента і т. п.). Позитивне проходження практики передбачає виконання та засвоєння студентом трьох змістовних модулів й закріплюється шляхом їх оцінювання при підведенні підсумків практики.

8. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, характеристика) подається на кафедру на рецензування керівнику практики.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює викладач-керівник практики.

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеній завідувачем випускової кафедри. До складу комісії входять керівники практики від університету і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладами студентам спеціальні дисципліни.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності – письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосередньо керівником практики. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником та характеристикою) подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури і, у випадку необхідності, додатки (бланки, схеми, графіки тощо).

Звіт оформлюється згідно з єдиним стандартом щодо оформлення документації, повинен бути написаний чітко, розбірливо, без помилок та виправлень (або надрукований) з одного боку білого паперу формату А4 (210x297 мм). Аркуш звіту повинен мати поля: ліворуч – 25 мм, верхнє – 20мм, праворуч – 15мм, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг звіту повинен складати близько 5-10 сторінок друкованого тексту.

Звіт повинен включати наступні матеріали:

- титульна сторінка зі всіма підписами;
- зміст (список усіх розділів зі вказаними сторінками);
- основна частина (звіт про конкретну виконану роботу згідно з програмою практики);
 - індивідуальне завдання;
 - висновки і пропозиції;
 - літературні джерела;
 - додатки (у разі необхідності);
 - щоденник практики (з характеристикою).

Докладніше оформлення звіту викладено у методичних вказівках до оформлення курсових, випускних, дипломних робіт та звітів.

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеною завідувачем кафедрою. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених керівником практики. Студент, який у підсумку отримає негативну оцінку з практики в комісії, відраховується з університету.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри історії, а загальні підсумки – на нарадах факультету

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Рейтинг кожного студента на практиці визначається за такою шкалою:

- До 60 балів – *незадовільно* – ставиться, якщо практикант нерегулярно відвідує базу практики, або зовсім не відвідує, не виконує значної частини програми практики, проявляє некомпетентність і непрофесійність у виконанні поставлених завдань, некритично ставиться до своєї практичної діяльності, не веде й не оформлює належним чином документацію.
- 60-74 – *задовільно* – ставиться, якщо практикант систематично відвідує базу практики, в основному виконав поставлені завдання, але в ході практики допускає помилки, суттєві недоліки в оформленні документації, одержує зауваження з боку керівника практики та адміністрації установи, в якій проходить практику.
- 75-90 – *добре* - ставиться, якщо практикант систематично відвідує базу практики, виконує старанно і професійно одержані завдання, однак одержав незначні зауваження з боку керівника та адміністрації установи щодо своєї роботи, має недоліки в документації практики.
- 90 – 100 – *відмінно* – ставиться, якщо практикант систематично відвідує базу практики, виконує старанно і професійно одержані завдання, а також проявлене творче ставлення в процесі підготовки до роботи; практикант не мав жодних істотних зауважень.

Критерії визначення успішності студентів за 100-бальною шкалою

Семестр	Вид роботи	Бали
4	<u>Проходження практики:</u>	
	- опрацювання напрямків та форм роботи музею щодо комплектування, обробки, систематизації, обліку, зберігання та використання архівних документів і музейних експонатів;	35
	- оволодіння навичками раціонального пошуку, відбору, аналітичної і синтетичної критики архівних документів і музейних експонатів, методикою їх використання у науково-дослідній, навчально-виховній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю.	35
	- Разом:	70
	<u>Документація і захист результатів практики:</u>	
	- підготовка документації і звіту про проходження практики згідно з індивідуальним завданням;	
	- звіт студента-практиканта про проходження практики перед	

	комісією, призначеною завідуючим кафедрою історії.	30
	Всього	100

Таблиця перерахування оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно, при виконанні умов, визначених кафедрою. Студент, який востаннє отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з ЧНУ імені Петра Могили.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр. Випускова кафедра надає загальний звіт про всі види практики по спеціальності деканату і керівнику практики університету. Загальний підсумок практики підводиться на вченій раді університету, або на нарадах факультетів не менше одного разу протягом навчального року.

Зразок титульної сторінки звіту

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет політичних наук
Кафедра історії

ЗВІТ
з «НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – 2 (МУЗЕЙНОЇ)»

Студент _____ групи

(прізвище, ім'я, по батькові)

Час проходження практики –
з _____ до _____ 20__ року

Місце проходження практики –
Миколаївський обласний
краєзнавчий музей

Керівник від Чорноморського
національного університету
імені Петра Могили
к. і. н., ст. викладач
Гаргаун Яна Ігорівна

Миколаїв – 2023

ДОДАТОК 3

Місце кутового штампа
ЧНУ ім. Петра Могили

КЕРІВНИКУ

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з угодою від „___” _____ 20__ року № ___, яку укладено з

(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику студентів ___ курсу, які навчаються за напрямом підготовки (спеціальністю)

Назва практики _____

Строки практики з „___” _____ 20__ року

по „___” _____ 20__ року

Керівник практики від кафедри, циклової комісії _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРИЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ СТУДЕНТІВ

М.П. Керівник практики ЧНУ ім. Петра Могили

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Звіт керівника практики

ЗВІТ

щодо керівництва музейною практикою студентів II курсу кафедри
факультету _____

Відповідно до наказу ректора ЧНУ мною з _____ до _____ 20__ року
здійснювалося керівництво асистентською практикою студентів у таких
зкладах (установах) _____

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ студентів.

Мною проведено _____ індивідуальних консультацій та _____ групових.
Загальна характеристика та оцінка роботи студентів

Підсумкова оцінка студентів за асистентську практику:

Практика засвідчила, що під час підготовки студентів необхідно
звернути увагу на

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення
музейної практики

Підпис _____

Дата _____